

Beleid Regenbooggemeente Velsen (2019 – 2022)

1. Inleiding

Een gemeente is gebaat bij een en vitale woon- en ondernemersgemeenschap met een goede sociale cohesie. Hieruit vloeit voor de gemeente de maatschappelijke opgave voort om samen met inwoners en ondernemers te werken aan een inclusieve samenleving waarin de inwoners zich dat eigen maken. “Velsen is Samenspel” en daarmee wordt een situatie gecreëerd waarin iedereen kan meedoen in de wijk en in de buurt. In de Visie op Velsen 2025 en de Strategische Agenda is de basis gelegd om aandacht te besteden aan inclusie en diversiteit in de samenleving in samenwerking met de inwoners en ketenpartners. Het Beleid Regenbooggemeente Velsen (2019-2022) is daarvoor een belangrijke uitwerking.

In het beleidsdocument geven wij onze betrokkenheid aan en op welke wijze de gemeente een bijdrage wil leveren waardoor iedereen kan meedoen en ook meetelt, want iedereen doet ertoe. Hierbij heeft de gemeenten niet alleen een stimulerende of faciliterende rol te vervullen, maar ook een voorbeeldfunctie. Het begint bij bewustwording, het thema eigen te maken en inclusie in alle gemeentelijke beleidsvelden aandacht te geven. De hulp van partnerorganisaties is daarbij van groot belang. Verder kan door positieve/moderne communicatie en de samenwerking met partners worden bereikt dat de (LHBTI-)inwoners in hun eigen kracht komen te staan om vervolgens samen te werken aan een inclusieve samenleving.

In artikel 1 Grondwet is vastgelegd dat uitsluiting door discriminatie verboden is. Desondanks voelt en ervaart jaarlijks nog altijd 10-15% van de bevolking enige vorm van discriminatie, waaronder onze LHBTI-’s. In Velsen komt dat neer op zo’n 7.000 à 10.000 inwoners per jaar! Discriminatie leidt niet alleen tot uitsluiting, maar is ook een belangrijke factor die leidt tot ongewenste polarisatie in de samenleving, waarmee ook de LHBTI-inwoners getroffen worden.

Het college beschouwt de verschillen in cultuur, etnische achtergrond, seksuele geaardheid, kennis en vaardigheden tussen individuen een verrijking voor de samenleving van Velsen. De wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid heeft ook aangegeven dat in de toekomst migratie de gewoonste zaak van de wereld is¹. Het is dan ook van belang dat diversiteit een vanzelfsprekend en integraal onderdeel uitmaakt van het beleid in de gemeente. Waar kansen liggen kunnen we deze samen benutten. Kortom, Velsen kiest ervoor positief om te gaan met diversiteit door zoveel mogelijk inclusief beleid te realiseren.

Bij diversiteit is het van belang samen oog te hebben voor de kleurrijke samenleving. In dit beleidsdocument wordt specifiek de aandacht gericht op respect, acceptatie en emancipatie van LHBTI-inwoners². Met het beleid stellen we ons ten doel minder discriminatie door respect te hebben voor de ander, meer acceptatie en veiligheid voor LHBTI’s in onze gemeente.

Op 12 oktober 2018 heeft de gemeente op uitnodiging van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) de intentieverklaring van de regenboogsteden mede ondertekend. In de periode 2019-2022 wil de gemeente samen met het Rijk, regionale en lokale partners, de acceptatie en de emancipatie van de LHBTI’s in Velsen bevorderen. Door te kiezen voor samenwerking doet de

¹ De WRR heeft over migratie in de toekomst in juni 2018 het rapport *De Nieuwe Verscheidenheid* uitgebracht.

² LHBTI staat voor Lesbiennes, Homoseksuelen, Biseksuelen, Transgenders, Interseksuelen en andere bijzondere gender-identiteiten.

gemeente mee aan een gezamenlijke aanpak. In het lokaal beleids- en actieplan nemen wij de hoofdlijnen op voor de inzet voor de komende jaren.

Het idee van de Regenbooggemeente bestaat al enige jaren, waaraan gewerkt is door een aantal steden in Nederland. De bereikte resultaten zijn overwegend positief en voldoende reden om in Velsen aan te sluiten en werk te maken van regenboogbeleid.

Met het Beleid regenbooggemeente Velsen (2019-2022) verwoorden we op hoofdlijnen de inzet en uitgangspunten voor het beleid in de komende jaren. Achtereenvolgens beschrijven wij de algemene uitgangspunten (paragraaf 2), de partners in het regenboogbeleid (paragraaf 3), de uitwerking in speerpunten (paragraaf 4), de informatie uitwisseling (paragraaf 5), monitoring en borging (paragraaf 6) en een financiële paragraaf. Jaarlijks wordt in een bestuurlijk overleg met de regenboogpartners de inzet voor het komend jaar nader ingevuld.

De financiële middelen die voor de uitvoering van het beleid ter beschikking staan zijn beperkt. Maar met de inzet van onze partners in de gemeente en de regio verwachten wij een goede bijdrage te kunnen leveren aan het respect voor, alsmede de acceptatie en emancipatie van LHBTI's in onze gemeente.

2. Algemene uitgangspunten

Het beleid in Velsen sluit aan bij het landelijk LHBTI-beleid zoals vastgelegd in de intentieverklaring van 12 oktober 2018³.

Als Regenbooggemeenten zetten wij ons de komende jaren samen met de minister van OCW in om de veiligheid, weerbaarheid en sociale acceptatie van LHBTI's in de samenleving verder te bevorderen. Voor de regenboogperiode 2019 – 2022 stellen wij ons ten doel dat:

- a) De sociale acceptatie van LHBTI toeneemt onder de gehele bevolking en vooral onder jongeren, ouderen en in kringen van mensen met andere culturele reverenties ;
- b) De aanpak van vooroordelen, discriminatie, intimidatie en geweld tegen LHBTI-inwoners vruchten afwerpt;
- c) De LHBTI's zich gesteund weten en zich veilig(er) en weerbaard(er) voelen in het sociale domein: op school, op straat, op het werk, in de zorg en thuis, in de sport en in eigen sociale kring.

3. Partners regenboogbeleid

Bij de realisatie van het beleid en actieplan zijn onder meer de volgende partners van belang:

- Het Bureau Discriminatiezaken Kennemerland. Het bureau werkt aan het stimuleren van een tolerante samenleving en het tegengaan van ongelijke behandeling;
- De Roze Salon Velsen en betrokken inwoners van Velsen;
- Roze in Blauw, Roze in Wit en vergelijkbare netwerkorganisaties;
- Het COC Kennemerland, de vereniging die zich inzet voor LHBTI-emancipatie;
- De Gay-Haarlem.nl, website gericht op LHBTI-emancipatie;

³ 'Intentieverklaring van de regenbooggemeenten en de minister van OCW' van 12 oktober 2018.

- De Sportverenigingen, Telstar en Telstar Thuis in de Wijk⁴;
- Het LEA-overleg, het bestuurlijk overleg van de gemeente met de schoolbesturen in Velsen;
- De Stichting Welzijn, waaronder buurthuizen en jeugdcentra, en sociale wijkteams;
- De Zorginstellingen en thuiszorg instellingen die in Velsen gevestigd en/of actief zijn;
- De Besturen van religieuze instellingen in Velsen;
- De Ondernemersverenigingen in Velsen; en
- LHBTI-inwoners in Velsen

Deze partners spelen een belangrijke rol in de uitvoering van het beleid. Zowel op ambtelijk als bestuurlijk niveau vindt overleg plaats met deze partners over de voortgang van het regenboogbeleid en realisatie van de speerpunten en bijpassende activiteiten.

4. Uitwerking in speerpunten

Speerpunten regenboogperiode

4.1 Speerpunt zichtbaarheid

Wij willen samen met onze partners bereiken dat er meer respect en acceptatie is voor de LHBTI-inwoners in de gemeente. Door het thema publiekelijk aan de orde te stellen en te bespreken moet duidelijk worden dat onze LHBTI's net zo goed als alle andere inwoners deel uitmaken van onze lokale samenleving. De gemeente Haarlem en de regenboogpartners hebben positieve ervaringen opgedaan met het inzetten van ambassadeurs. Ook wij willen werken met ambassadeurs voor de terreinen ouderen & zorg, sport en bijzondere doelgroepen. Jaarlijks besteden wij op 11 oktober aandacht aan de Nationale Coming Out Day, maar ook op andere geschikte momenten zullen wij voor het onderwerp aandacht vragen.

4.2 Speerpunt ouderen

Samen met onze partners willen we bereiken dat de roze ouderen zichzelf kunnen zijn, de omgeving hen accepteert en respecteert. Wij stimuleren de participatie van roze ouderen. De inzet van een roze ambassadeur ouderen kan hier ook een bijdrage aan leveren. Belangrijk is aandacht voor ontmoeting tussen roze ouderen, het kunnen uitwisselen van ervaringen en de mensen daarbij tot steun te zijn.

4.3 Speerpunt zorg

Roze ouderen in de zorg ervaren discriminatie en durven niet voor hun geaardheid uit te komen. Professionals en management van instellingen zijn zich hier niet altijd van bewust. Met het bevorderen van de bewustwording⁵ door samenwerking willen we bereiken dat er meer aandacht komt binnen de ouderenzorg en de welzijnssector voor onze LHBTI-inwoners.

4.4 Speerpunt onderwijs

Met ouders en partners in/voor het onderwijs willen we bereiken dat LHBTI-leerlingen zich op school gesteund, veilig en weerbaar voelen. Veel jongeren uit de LHBTI-groep hebben het leuk in het onderwijs, maar toch is de sfeer niet altijd fijn. 'Homo' is een veel gebruikt scheldwoord, er

⁴ Telstar / Telstar Thuis in de Wijk onderhouden contacten met de John Blankensteijn Foundation. Verder kan onder meer via de Street League, Playing for Succes of Telstar@Work meer aandacht worden gevraagd voor inclusie en respect voor onze LHBTI's. Er zijn ook nog andere creatieve mogelijkheden om samen aan de zichtbaarheid, acceptatie en het respect van LHBTI's te werken in de samenleving.

⁵ Met een instrument als de Roze Loper Tolerantiescan kunnen vooroordelen in deze sector worden gesignaleerd en tegengegaan.

wordt gepest en het is vaak moeilijk om uit de kast te komen. Voorlichting in het primair en het voortgezet onderwijs is een wettelijke plicht, belangrijk en nodig. De wethouder van onderwijs stelt in het overleg met de schoolbesturen de positie van de LHBTI's in het onderwijs aan de orde, zowel voor leerlingen/studenten als het (onderwijzend) personeel. Voor een veilige school kan de inzet van de Gender and Sexuality Alliance (GSA) worden benut. Verder is nog van belang om aandacht te besteden aan ontmoetingen voor LHBTI-jongeren (COC-Kennemerland). Naast het onderwijs kan ook op andere plekken en via andere kanalen voorlichting worden verzorgd.

4.5 *Speerpunt sport*

Wij willen bereiken dat LHBTI's in de sport op een zelfde wijze worden behandeld als andere sporters. Ook op sportverenigingen is het nog te vaak een probleem om ongestoord deel te kunnen nemen aan sport en verenigingsactiviteiten. "Homo" als scheldwoord, grappen in de kleedkamer of kantine voelt niet veilig om jezelf te kunnen zijn. Het is daarom belangrijk om samen met de sportverenigingen te stimuleren dat aandacht wordt te besteden aan de gelijke behandeling van LHBTI's in de sport. Onderzocht wordt hoe bij sportevenementen het LHBTI-beleid kan worden betrokken, niet alleen sportend maar ook als vrijwilliger. In ons sportbeleid staan we voor inclusief sporten en bewegen. Het is belangrijk dat zoveel mogelijk inwoners een leven lang plezier kunnen beleven aan sporten en bewegen. Ongehinderd door bijvoorbeeld leeftijd, lichamelijke of geestelijke gezondheid, etnische achtergrond, seksuele geaardheid of sociale positie. Samen met sportverenigingen, Telstar en Telstar Thuis in de Wijk willen we aandacht besteden aan dit speerpunt.

4.6 *Speerpunt bijzondere doelgroepen*

Acceptatie van de LHBTI ligt bij een aantal groepen moeilijker. Speciale aandacht is nodig voor LHBTI onder jongeren en mensen met andere culturele of religieuze achtergrond. Allereerst is het nodig het onderwerp bespreekbaar te maken, alvorens acceptatie aan de orde komt. Het is een proces dat met kleine en behoedzame stapjes gepaard gaat⁶. Belangrijk is daarbij gebruik te maken van de netwerken van LHBTI's en bi-culturele organisaties die betrokken zijn bij het onderwerp en de bijzondere doelgroepen.

Jaarlijkse afspraken

Wij maken jaarlijks afspraken met onze lokale en regionale partners over concrete activiteiten en de inzet om aan de uitgangspunten en speerpunten invulling te geven. Hierbij kijken we voor 2019 en volgende jaren ook naar de initiatieven die andere gemeenten in Nederland hebben genomen en de ervaringen die zijn opgedaan. Het idee om ambassadeurs in te zetten is bijvoorbeeld afkomstig uit Alkmaar en Haarlem.

5. Informatie uitwisseling

Bij het periodiek ambtelijk overleg over de bijdrage van het Bureau Discriminatiezaken Kennemerland (BDK), het overleg van gemeenten uit Kennemerland en in de gezagsdriehoek van de IJmond staat het thema regenboogbeleid geagendeerd. Hier informeren we de deelnemende

⁶ De een wil uitdrukkelijk aandacht vragen om emancipatie te bereiken terwijl de ander in de positie verkeerd dat stille diplomatie tot betere resultaten leidt (*Seksuele Identiteit. Lesbische, homoseksuele en biseksuele jongeren in Haarlem*, I. Yerden, A. Smits en H. van Koutrijk, uitgeverij Van Gennep, Amsterdam, 2012).

partijen over de voortgang van het regenboogbeleid. Ook vinden gesprekken plaats met de lokale en regionale partners en ambassadeurs over (nieuwe) ontwikkelingen en de voortgang van het beleid.

6. Monitoring en borging

6.1 Monitoring en borging beleid

- Ieder jaar is er bestuurlijk overleg met de regenboogpartners waarin de voortgang, ontwikkelingen, activiteiten en resultaten van het regenboogbeleid worden doorgenomen. Jaarlijks worden afspraken gemaakt voor de invulling van lopende en nieuwe activiteiten.
- Via de veiligheidsmonitor peilen we de attitude van de Velsenaren tegenover LHBTI en de beleving van onze LHBTI-inwoners.
- Het Bureau Discriminatiezaken Kennemerland peilt eenmaal in de twee jaar via een Pink Panel de mening van de LHBTI's in Kennemerland, waaronder Velsen. Deelnemers vullen een digitale vragenlijst in en geven daarmee de mate aan waarin zij zich veilig voelen en voor hun geaardheid durven uit te komen op verschillende terreinen.
- De jeugdmonitor Emovo is een onderzoek naar de gezondheid, het welbevinden en de leefstijl van tweede- en vierdeklassers in het voortgezet onderwijs. In dit onderzoek wordt ook gevraagd naar seksuele diversiteit. Het wordt uitgevoerd door de samenwerkende GGD's in Noord-Holland, waarvan de resultaten worden opgenomen in de Gezondheidsatlas van de GGD Kennemerland.

Uit de EMOVO-cijfers 2015-2016 (2e en 4e klas scholieren VO) komt onder meer naar voren dat 93,8% van de scholieren in Velsen homoseksualiteit gewoon of een beetje raar vinden. Nog altijd vindt 6,2% van de scholieren homoseksualiteit erg raar of zelfs verkeerd. Daarentegen denkt 74,7% van de LHBTI-leerlingen dat openlijk spreken over hun geaardheid niet mogelijk is waartegenover 23,3% denkt dat het wel kan. Het laat zien dat het thema nog zeker om aandacht en bespreking vraagt.

6.2 Meetbaarheid resultaten

Via de jaarlijkse Regenboogactiviteiten geven we in Velsen concreet invulling aan het beleid. Via de veiligheidsmonitor Velsen, het Pink Panel (BDK) en de jeugdmonitor Emovo (GGD) klinken de resultaten door die worden geboekt met de activiteiten. Ook de jaarcijfers van het OM, de politie en BDK kunnen ook een indicatie opleveren. We kiezen niet voor een apart onderzoek naar de effecten van de inzet voor de verschillende speerpunten. De kosten van een dergelijk onderzoek staat niet in verhouding tot het budget dat wij voor het LHBTI-beleid ter beschikking hebben.

6.3 Borging

Borging van het LHBTI-beleid heeft de beste kansen als gelijke behandeling en emancipatie van onze LHBTI-inwoners deel uitmaakt van het algemeen beleid in alle domeinen van de gemeente. Daarmee is er structureel aandacht voor het thema en wordt het een collectieve verantwoordelijkheid voor het bestuur en de gemeentelijke organisatie. De gemeente wil in de afspraken met alle lokale en regionale partners bereiken dat rekening wordt gehouden met de positie van de LHBTI's in de gemeente. Dat streven geldt niet alleen voor de partners die rechtstreeks en onlosmakelijk verbonden zijn aan het regenboogbeleid. In het overleg op bestuurlijk niveau kunnen knelpunten en problemen worden gesignaleerd, waarna gezocht

wordt naar de beste oplossingen via partners die daarvoor de beste kansen kunnen bieden.

7. Financiële paragraaf

Voor de jaren 2019-2022 is jaarlijks een uitvoeringsbudget van € 40.000 beschikbaar. Voor 2019 kan de helft van het bedrag (€ 20.000) incidenteel worden gevonden in de begroting, programma Bestuur en Burger (veiligheid en bestuur). Voor de komende jaren zal voorgesteld worden dit bedrag via de Perspectiefnota 2019 structureel op te nemen in de begroting voor de jaren 2020-2022. De andere helft van het bedrag komt van het ministerie van OCW op basis van cofinanciering. Het ministerie OCW vult namelijk het beschikbare gemeentelijke budget aan met een bedrag van € 20.000 via de uitkering van het Gemeentefonds. Het uitvoeringsbudget wordt besteed aan opdrachten (het betreft geen subsidieverlening). De opdrachten worden uitgevoerd in samenwerking met de genoemde en andere partners.

- a. De inzet van de Roze Salon Velsen (€ 5.000) voor onder meer het organiseren van activiteiten met het oogmerk dat de LHBTI-inwoners van Velsen elkaar kunnen ontmoeten, het leveren van een bijdrage aan LHBTI-emanipatie in de samenleving en de bewustwording bij organisaties die werkzaam zijn op het gebied van de ouderenzorg c.a.;
- b. De inzet van het Bureau Discriminatiezaken Kennemerland in samenwerking met het COC-Kennemerland en Gay-Haarlem (€ 20.000), waaronder het geven van voorlichting op scholen, bij ondernemersverenigingen en instellingen;
- c. De inzet van ambtelijke capaciteit van de gemeente (€ 5.000);
- d. Overige concrete activiteiten gedurende het jaar (€ 10.000), zoals het organiseren van activiteiten in het kader van de Coming Out Day of andere activiteiten.

In bestuurlijk overleg met de regenboogpartners worden afspraken gemaakt over de inzet van het budget.